

STI - Sexuellt överförbara infektioner

Grundkurs för lokalt smittskydds- och stramaansvariga

Rebecka Vyth, smittskydds barnmorska
Owe Källman, bitr smittskyddsläkare

Innehåll

- nättestning
- rutiner inkl remitterad smittspårning
- lite statistik

Smittskydd Stockholm

Smittskydd Stockholm är en myndighet som arbetar för att förebygga och minska spridningen av smittsamma sjukdomar till och mellan människor.

- ▶ [Kontakt](#)
- ▶ [Smittskyddsblad](#)
- ▶ [Vaccination](#)
- ▶ [Statistik](#)
- ▶ [Handlingsprogram](#)
- ▶ [Publikationer/trycksaker](#)

[Om Smittskydd Stockholm](#) ▶

Sjukdomar A-Ö

- omhändertagande
- anmälningsrutiner
- smittspårning

Positivt provsvar? Gör så här!

Välj sjukdom

OK

www.smittskyddstockholm.se

SmiNet -
Webbanmälan

SmiNet - Blankett

Lösenord till SmiNet

Anmälan och
blanketter

Provta!

sexualanamnes
"våga fråga"

koll provtagningsanvisningar hos "ditt" lab
(finns ofta på resp. webbplats)

Sexualanamnes styr provtagning

smittskyddstockholm.se >
"Publikationer/trycksaker"

Klicka på bokstaven "S" och därefter
"Sexuellt överförda infektioner –
frågemall"
(även lathund för provtagning)

Frågemall inför STI-provtagning

1. Varför söker du/varför vill du testa dig?
2. Hur har du haft sex det senaste året?
 - ☐ vaginalt
 - ☐ oralt
 - ☐ analt
 - ☐ annat
3. Vem/vilka har du haft sex med det senaste året?
 - ☐ man/män
 - ☐ kvinna/kvinnor
 - ☐ både man/män och kvinna/kvinnor
 - ☐ annan

	Ja	Nej	Vet ej	Annat
4. Har du besvär? Om <i>nej</i> gå till fråga 5				
urinvägsbesvär/ont när du kissar				
flytningar				
mellanblödningar				
blödning i samband med samlag				
har/har haft ont nedtill i buken/underlivet/ pungen				
sår, utslag, blåsor eller klåda				
ömma/svullna lymfkörtlar				
ögonbesvär				
5. Har din/dina partners haft urinvägs - eller underlivsbesvär?				
6. Har du under det senaste året haft vaginalt, oralt eller analt sex med en ny eller tillfällig partner?				
7. Har du haft sex utomlands?				
8. Använder du kondom?*				

*Följdfrågor kan behövas angående hur ofta och vid vilken typ av sex med mera.

Version: 2024-05-08

PROVTAGNINGSMALL: ANMÄLNINGSPLIKTIGA SEXUELLT ÖVERFÖRDA INFEKTIONER (STI)

Rekommenderad provtagning utifrån anamnes

version: 2024-05-08

Prioriteringsgrad för provtagning: ● = Hög ● = Medel, överväg provtagning efter noggrann anamnes ○ = Låg

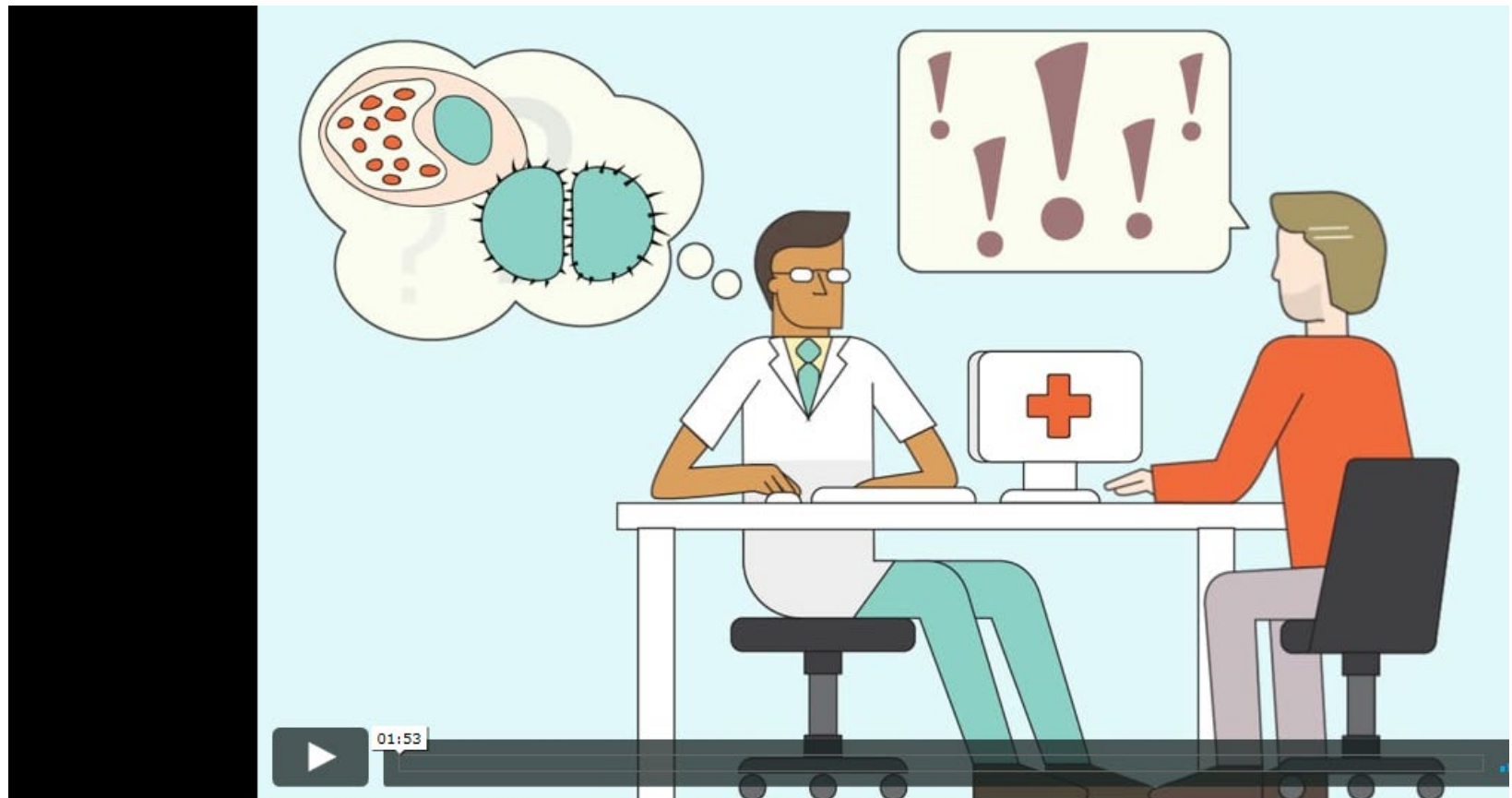
STI	KLAMYDIA/GONORRÉ (kombotest)	HEPATIT B	HEPATIT C	HIV	SYFILIS	KOMMENTAR
Tidigaste tid för provtagning efter smitt- tillfälle (tidigare om symtom). I de fall två tidsangivelser finns behöver det längre tidsintervallet ha förflutit innan slutprov tas.	7 dagar	2 resp. 6 månader	2 resp. 3 månader	2 veckor resp. 6 veckor Hivtest med snabbsvar 8 veckor	4 veckor resp. 3 månader	
Provtagningslokal	Enligt sexuell praktik. Ta prov från t ex urin, vagina, cervix, svalg, rektum.	Blodprov (serologi)	Blodprov (serologi)	Blodprov (serologi)	Blodprov (serologi)	
Har/haft urinvägsbesvär	●					Ev. urinodling/urinsticka
Har/haft flytningar	●					
Har/haft mellanblödningar och/eller blödning i samband med samlag.	●					
Har/haft ont nedtill i buken/underlivet	●					
Har sår, utslag, blåsor, klåda eller smärta i underlivet	●			●	●	Syfilissår kan också förekomma oralt. Mpox kan ge sår, blåsor, utslag eller proktit, samt feber och svullna lymfkörtlar.
Har svullna lymfkörtlar	●			●	●	
Har ögonbesvär/ensidig konjunktivit	●					Prov tas från konjunktiva. Remittera ev. till ögonmottagning.
Har inom de senaste 12 månaderna haft vaginalt, oralt eller analt sex med ny partner.	●	○		●	●	Hiv-test bör erbjudas generöst. Neka aldrig någon som vill hivtesta sig.
Har/haft MSM* kontakter	●	●	●	●	●	Tänk även på hepatit A. Vaccin finns mot mpox, se smittskyddstockholm.se → Vaccination → Mpox
Har haft sex utomlands	●	●		●	●	Sjukdomar har olika förekomst i olika länder.
Allmänfarlig, anmälnings- och smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Undersökning, provtagning, behandling och uppföljning gratis för patienten.
Vid positivt prov	Klamydia: Behandling ges av provtagande mottagning enligt gällande behandlingsriktlinjer (vanligen doxycyklin). Vissa mottagningar kan remittera smittspårningen . Gonorré: patienten ska remitteras direkt till specialistmottagning för fortsatt provtagning, behandling, smittspårning och uppföljning.	Patient remitteras till infektionsklinik.	Patient remitteras till infektionsklinik för behandling.	Ring infektionskliniken Huddinge eller inf.mott. 2 (Venhälsan) Södersjukhuset.	Patient ska remitteras direkt till specialistmottagning för fortsatt provtagning, behandling, smittspårning och uppföljning.	Läs mer om smittspårning, anmälan mm: smittskyddstockholm.se → Sjukdomar A-Ö Läs mer om behandling mm: kunskaapostodforvardgivare.se → Hud- och könsjukdomar → Sesampärmen
Annat	Klamydia: Kontrollprov efter behandling enbart för gravida. Vid misstanke om LGV (lymfogranuloma venereum), kontakta specialistmottagning.	Ev. postexp.profylax påbörjas helst inom 12 timmar efter exponering, men kan övervägas även senare, inom en vecka. I Stockholms län erbjuds kostnadsfri vaccination mot hepatit A och B till MSM och till personer som injicerar.		Ev. postexp.profylax ordinerar av inf.läkare efter individuell bedömning inom 2 tim (senast 36 tim) efter exponering. Personer med hög risk för hiv bör rekommenderas preexpositionsprofylax (PrEP) i form av tablettbehandling.	Vid misstänkt primärsår/ fortsatt klinisk misstanke, kontakta specialistmottagning.	Diagnostik av ej anmälningspliktiga STI (t ex genital mykoplasma, kondylom och herpes) kan också behövas, beroende på symtom och statusfynd. Läs mer: Sesampärmen

Patient som önskar provtagning
för anmälningspliktig STI ska
ej nekast

*MSM = män som har sex med män

Film om testning (2 min)

<https://vimeo.com/355295755>

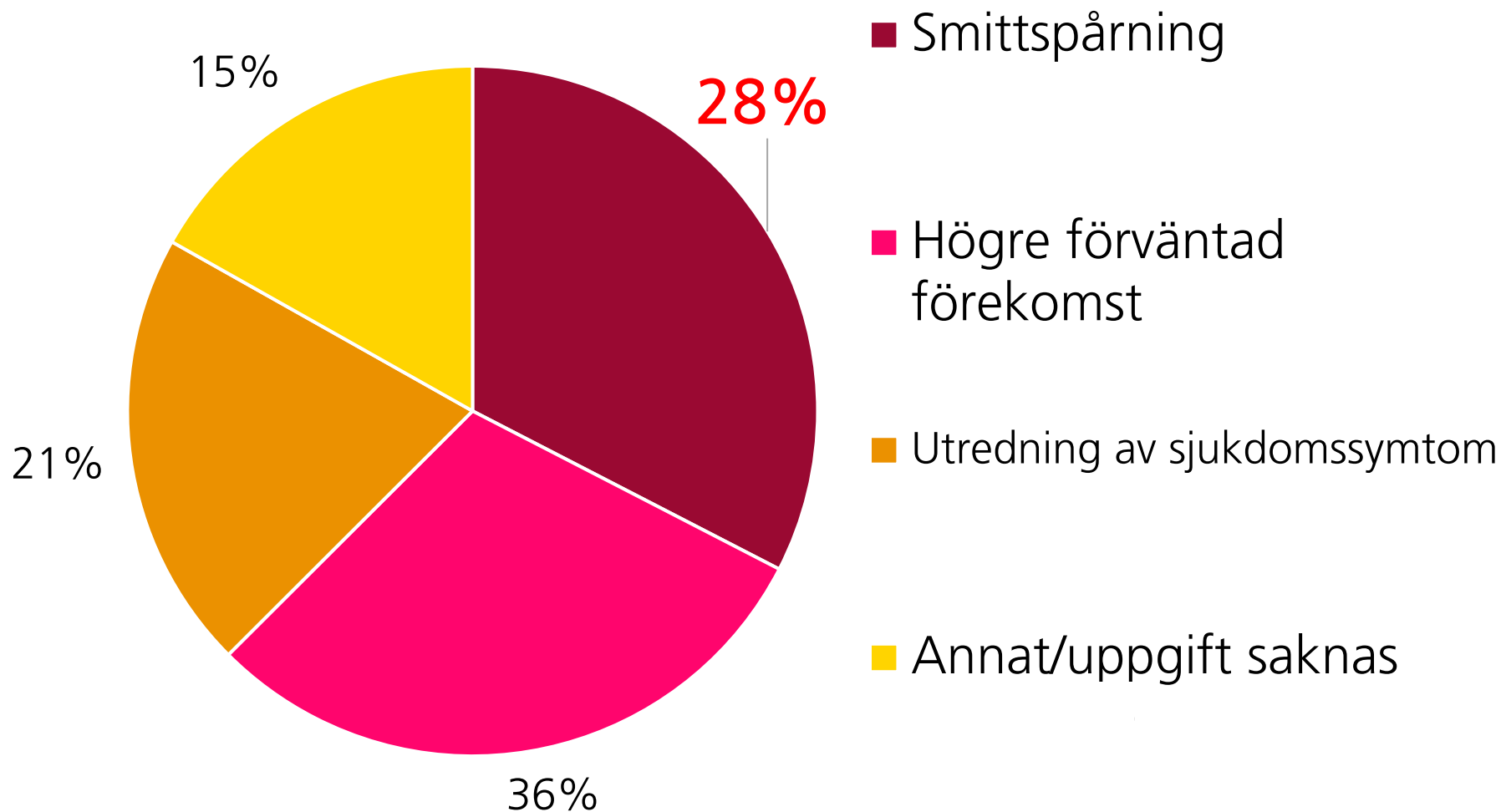

Testa för Sexuellt överförbara infektioner

More from Evid

☒ Autoplay next

Klamydia - anledning till undersökning 2024 (n=7522)

Positiva provsvar – vad göra?

genväg:

smittskyddstockholm.se >> Sjukdomar A-Ö

Gonorré och syfilis

Vad behöver du göra?

OBS ge ingen behandling!

- **informera** patienten – innan remiss skickas
 - ge **förhållningsregler**
 - **remiss** specialistmottagning
 - skicka **klinisk anmälan** (Sminet)
 - skriv till vilken mottagning patienten remitterats
- [>>Sjukdomar A-Ö](http://smittskyddstockholm.se)

Remittera gonorré/syfilis

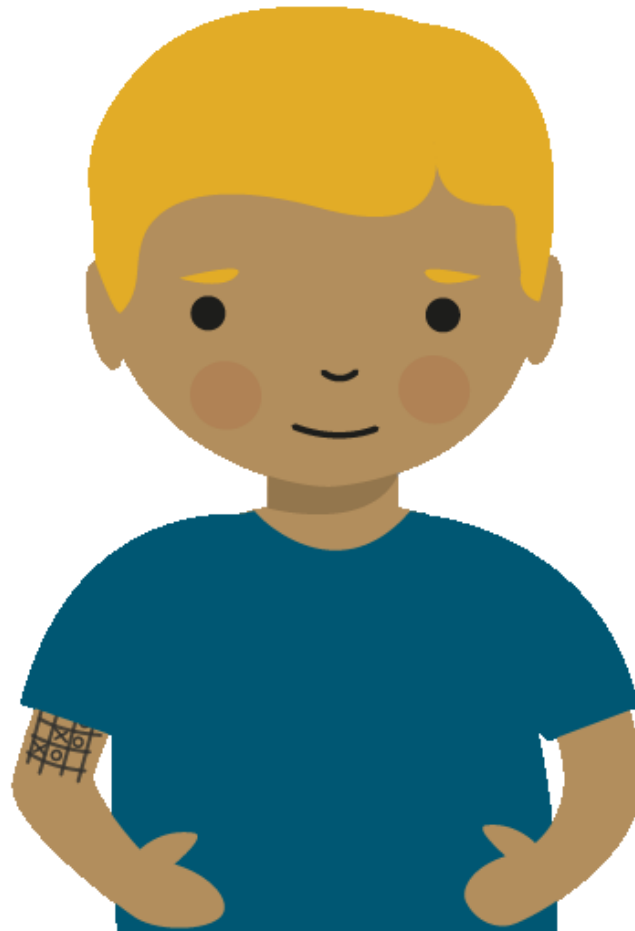
**>>KS Huddinge
specialistmottagning
sexuell hälsa**

**>>KS Ersta
specialistmottagning
sexuell hälsa
(ej sös längre)**

**>>Venhälsan
(män sex med män)
Södersjukhuset**

Positivt klamydiaprov

Det här är Kim

Illustratör
Johanna Klefbeck

Kim har tagit klamydiaprov

- på vårdcentralen
- via 1177
- köpt nättest med kissa-på-sticka

OBS ej tillförlitligt – ta prov

Kims prov var positivt – gör så här:

- ge förhållningsregler (informera/skydd)
- erbjud behandling/uppföljning (ev remittera smittspårningen, se smst webbplats)
- skicka klin.anmälan (Sminet) – har du remitterat smittspårningen? Skriv till vilken mottagning

För 1177-prover gäller även:

- provsvaret syns i TC under fliken "Mikrobiologi svar", i mappen "Svar"
- skicka behandlingsremiss till 1177 (länk via vårdgivarguiden)

Klamydia: att remittera smittspårning

Gör så här:

- Gå in på smittskyddstockholm.se
- Sjukdomar A-Ö > välj Klamydia
- Hitta på sidan

◀ Klamydia

Behandlande läkares ansvar

Smittskyddsblad

Smittspårning

Klinisk smittskyddsanmälan /
Sminet

Paragrafanmälan - anmälan till
Smittskyddsläkaren

DM och anvisningar

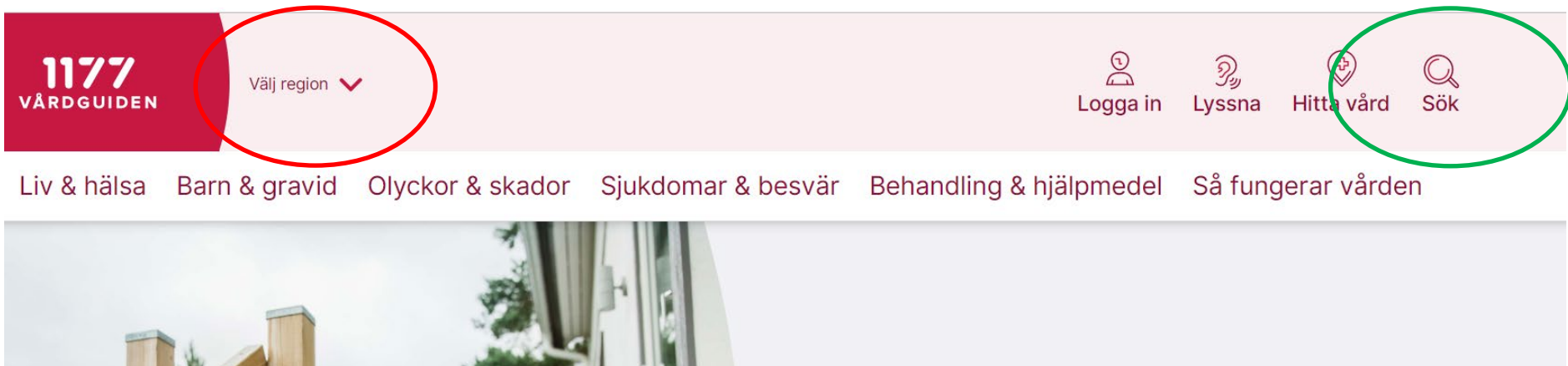

► Remitterad smittspårning av klamydia

Att remittera smittspårning av klamydia är möjligt för husläkarmottagningar, BMM, närakuter, akutmottagningar och gynmottagningar.

Behandlingsremiss - gäller endast prover tagna via 1177

- 1177.se > välj region (Stockholm)
- klicka på "Sök"
- skriv: behandlingsremiss

Statistik

Antal rapporterade fall i Stockholms län

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GC	881 	1440 	1506 	1799 	1656 	1613 	1863 	2468 	2476
Syf	220 	255 	297 	273 	280 	375 	320 	340 	204
Klam	9943 	9386 	8816 	9923 	8990 	8209 	9217 	8862 	7522

gonorré 2025 nedgång

klamydia 2025 fortsatt nedgång

syfilis: 2025 samma

STI ta-hem-budskap

- provta!
- fall av gonorré och syfilis ska remitteras till specialistmottagning
- gör Sminet-anmälan även när fallet/smittspårningen remitteras
- resultat av kissa-på-sticka-test för klamydia/gonorré:
Ej säkert - pat. behöver lämna prov på mottagningen.
- klamydiaprov via nättest 1177 behöver ej tas om > behandlas som vanligt
OBS bekräfta övertaget behandlingsansvar

Smittskydd Stockholm

Smittskydd Stockholm är en myndighet som arbetar för att förebygga och minska spridningen av smittsamma sjukdomar till och mellan människor.

- ▶ [Kontakt](#)
- ▶ [Smittskyddsblad](#)
- ▶ [Vaccination](#)
- ▶ [Statistik](#)
- ▶ [Handlingsprogram](#)
- ▶ [Publikationer/trycksaker](#)

[Om Smittskydd Stockholm](#) ▶

Sjukdomar A-Ö

- omhändertagande
- anmälningsrutiner
- smittspårning

Positivt provsvar? Gör så här!

Välj sjukdom

OK

www.smittskyddstockholm.se

SmiNet -
Webbanmälan

SmiNet - Blankett

Lösenord till SmiNet

Anmälan och
blanketter

Tack!

STI Stockholm

Vårdval sexuell hälsa

- RFSU
- Stockholms mottagning för sexuell hälsa (SMSH)
- Citymottagningen sexuell hälsa
- Älvsjö sexuell hälsa
- Kry sexuell hälsa

Annan öppenvård

- Vårdcentral
- Ungdomsmottagning
- Barnmorskemottagning
- Gynekologmottagning
- Närakut
- Akutmottagning

Mottagningar med särskild inriktning

- Stockholms mansmottagning
- Venhälsan (Sös)
- Mika Hälsa
- Karolinska sjh Huddinge hiv-mott (I56)

Övrigt

- **1177 Vårdguiden:** Beställa klamydia-/gc-prov hem >> skicka till lab
- **App Alltid öppet:** Beställa prov och lämna på SMM

Specialistmottagningar (fd sesammott)

- Karolinska sjh Ersta Spec.mott sexuell hälsa
- Karolinska sjh Huddinge Spec.mott sexuell hälsa